

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

Факультет спеціальної освіти, психології та соціальної роботи
Кафедра загальної та практичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри педагогіки та
менеджменту освіти

С.В.ПОЛІЩУК
26 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о.завідувач кафедри психології освіти

О.В. ГУДИМА
27 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Історія та правознавство)*

спеціальності *014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)*

предметна спеціальність *014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)*

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *українська*

2025 – 2026 навчальний рік

Розробники програми:

Ольга САВІЦЬКА, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та практичної психології

Оксана ГОРБАТЮК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Протокол № __9__ від 26.08. 2025 року

Ухвалено на засіданні кафедри загальної та практичної психології

Протокол № __13__ від 27.06. 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант

освітньо-професійної програми _____

ЗМІСТ

Вступ.

1. Мета і завдання практики.
2. Бази практики.
3. Перелік визначених компетентностей та програмних результатів навчання.
4. Термін проходження практики.
5. Організація проведення практики.
6. Зміст практики.
7. Рекомендації до оформлення звітної документації .
8. Критерії оцінювання результатів практики.
9. Порядок підведення підсумків практики.
10. Рекомендована література.
11. Додатки.

Додаток 1. Взірець індивідуального плану проходження навчальної психолого-педагогічної практики

Додаток 2. Схема звіту про навчальну психолого-педагогічну практику

Додаток 3. Вимоги до оформлення конспекту виховного заходу

Додаток 4. Схема спостереження за процесом викладання на уроці

Додаток 5. Схеми протоколів психологічних спостережень

Додаток 6. Узагальнююча таблиця «Психологічна характеристика особливостей поведінки та діяльності учнів під час уроку»

Додаток 7. Методи психологічної діагностики пізнавальних процесів та самодіагностика пізнавальної сфери

ВСТУП

Навчальна психолого-педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство) спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка і спрямована на закріплення теоретичних знань з психології та педагогіки, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і вдосконалення загальних та фахових компетентностей.

У процесі практики здобувачам вищої освіти надається можливість спостерігати за особливостями організації освітнього процесу в школі, вивчати особливості поведінки та діяльності учнів під час уроків, закріпити, поглибити і збагатити психолого-педагогічні і фахові знання.

Навчальна психолого-педагогічна практика, яку проходять здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є першою у професійній підготовці студентів. Вона систематизує та поглиблює знання з педагогіки і психології, забезпечуючи поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів з практичною діяльністю в закладах загальної середньої освіти; сприяє формуванню особистого стилю педагогічної діяльності, об'єктивній оцінці та розвитку своїх умінь та навичок, а також спонукає студентів-практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних умінь.

Програму навчальної психолого-педагогічної практики здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» розроблено відповідно до навчальних планів підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство) спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, Методичних рекомендацій до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України (лист Міносвіти України № 3.1-5/97 від 14 лютого 1996 р.), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 08 квітня 1993 р. (зі змінами, внесеними Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20 грудня 1994 р.), Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) та інших нормативно-правових актів у галузі освіти.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної психолого-педагогічної практика є оптимізація адаптацію здобувачів до умов їх майбутньої професійної діяльності;

забезпечити пізнання ними закономірностей професійної діяльності та закладання основ творчого оволодіння способами її організації; формування професійно-особистісних якостей, узагальнення та систематизація професійних знань та навичок, розвиток уміння застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання виховання у здобувачів потреби у професійному самовдосконаленні.

Завдання практики:

вивчати сучасний стану організації навчально-виховної роботи у різних типах закладів загальної середньої освіти;

закріпити, поглибити і збагатити психолого-педагогічні і фахові знання, навички їх застосування при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;

формувати і розвивати у майбутніх учителів загальні й фахові компетентності та професійно значущі якості особистості;

виховувати у здобувачів стійкий інтерес і любов до професії вчителя, потребу в педагогічній самоосвіті;

створювати умови для професійного самовдосконалення здобувачів, розвитку їх творчих здібностей;

залучати здобувачів до науково-дослідницької педагогічної діяльності;

знайомити із сучасним станом освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; з інноваційним педагогічним досвідом;

залучати здобувачів до самостійного розв'язання освітніх завдань;

формувати творче мислення, індивідуальний стиль професійної діяльності.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз практики здійснюється на основі прямих договорів.

Базою *навчальної психолого-педагогічної практики* є заклади загальної середньої освіти міста Кам'янець-Подільського, Кам'янець-Подільської ОТГ, закладів ЗСО України, що мають відповідну методичну базу для того, щоб забезпечити якісну підготовку фахівців за профілем, а отже, відповідають програмним вимогам практики.

3. ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.

Загальні компетентності:

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02 Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 03. Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися впродовж всього життя.

ЗК 05. Володіти основами української мови за професійним спрямуванням та здатність її застосовувати у професійній діяльності.

ЗК 07. Навички використання загальних основ філософії у професійній діяльності.

ЗК. 08. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

СК 13. Володіти методикою викладання історії, громадянської освіти та правознавства у закладах загальної середньої освіти, вміння використовувати набуті теоретичні знання з історії, громадянської освіти, правознавства та методики викладання фахових дисциплін у педагогічній практиці, здатність до організації освітнього процесу відповідно до обов'язкових вимог охорони праці.

СК 16. Здатність застосовувати теоретичні знання у навчальній та професійній діяльності, захищати законні права і інтереси суб'єктів освітнього процесу.

СК 17. Вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.

СК 18. Здатність організовувати освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами.

Програмні результати навчання:

За результатами проходження практики студент повинен уміти:

ПРН 1. Вміти застосовувати знання з української мови за професійним спрямуванням на практиці.

ПРН 04. Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології та навички викладання історії та правознавства у професійній діяльності педагога.

ПРН 10. Застосовувати знання з курсу історія Стародавнього Світу у професійній діяльності вчителя й інтегрувати його базові засади в історичних дослідженнях.

ПРН 11. Вміти аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні середньовіччя і феодалізму; характеризувати джерела формування середньовічної цивілізації; аналізувати основні етапи її розвитку; аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи середньовіччя; виділяти причини і наслідки історичних подій середньовічної історії; оцінювати факти середньовічної історії та оперувати ними.

ПРН 18. Володіти навичками організації безбар'єрного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами, розуміти їх права та потреби.

ПРН19. Вміти використовувати у професійній діяльності спеціальну професійну історичну та правознавчу термінологію, користуватися фаховою науковою літературою та джерелами.

4. ТЕРМІН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
ОПП, спеціальність	освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія та правознавство) спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Рівень вищої освіти	бакалавр
Рік навчання	другий
Семестр	четвертий
Терміни практики	2 тижні
Кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Кваліфікація	Освітня: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта). Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр історії, громадянської освіти та правознавства
Вид підсумкового контролю	залік

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика здобувачів організовується на підставі наказу ректора. Безпосереднє керівництво виробничою педагогічною практикою здобувачів здійснюють керівники практики – науково-педагогічні працівники кафедри загальної та практичної психології та кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачам роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження, проводиться інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Під час практики здобувачі організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту школи, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку школи, виконують розпорядження адміністрації школи й керівників практики.

Для виконання програми практики, реалізації її завдань та проведення окремих видів навчально-виховної роботи з учнями здобувачі закріплюються

за певними класами та вчителями. Щоденне навантаження студента становить 6-8 годин робочого часу.

Режим роботи практикантів визначається керівниками практики. Усі практиканти повинні приходити в школу не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в школі визначається змістом та планом проведення практики.

У разі порушення поставлених вимог студент-практикант усувається від проходження практики. Студент, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підбиваються підсумки, оцінюються результати роботи.

Перед початком практики проводять настановну конференцію, під час якої здобувачів вищої освіти ознайомлюють зі змістом, завданнями та організацією практики, веденням документації, критеріями оцінювання практики, правилами заповнення щоденника з практики; керівники практики та здобувачі вищої освіти узгоджують обраний сервіс відеозв'язку та ін.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Керівник практики здобувача вищої освіти від кафедр:

- контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику;
- до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань організації практики;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- контролює виконання програми практики та дотримання термінів її проведення;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- надає консультації, надає методичну допомогу здобувачам під час проходження практики, перевіряє робочу документацію;
- проводить консультації з опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти, оцінює результати проходження практики;
- приймає звіти з практики;
- готує звіт про проведення педагогічної практики.

Керівник практики від бази практики

(здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за проведення практики):

- розподіляє здобувачів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання певних видів робіт;
- ознайомлює здобувачів із організацією робіт на робочому місці;
- забезпечує виконання графіків проходження практики;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами-практикантами сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання дослідницької роботи;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням виконання програми практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

- взяти участь у настановній конференції з питань організації практики;
- до початку практики пройти в університеті інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від факультету направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконану роботу та її результати;
- вести щоденник практики;
- своєчасно виконати програму практики, подати звіт та захистити його у визначені терміни.

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ

ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

При прибутті на базу практики здобувачі вищої освіти повинні:

- отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.
- знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації навчання учнів;

- мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;
- пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу;
- дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;
- дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання роботи або під час знаходження на території навчального закладу;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;
- знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;
- виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі вищої освіти;
- оперативно повідомляти про всі несправності обладнання, виявлені в процесі роботи, про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;
- знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

2. Здобувач вищої освіти повинен знати, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;
- висока щільність епідемічних контактів;
- довготривалі статичні навантаження.

3. Здобувач вищої освіти повинен виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена згідно з програмою практики.

4. У разі залучення здобувача вищої освіти до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики.

Здобувач вищої освіти повинен забезпечити умови для проведення занять у навчальному кабінеті і несе особисту відповідальність за порушення правил безпеки, вимог охорони праці і санітарно-гігієнічних правил. Він зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів

пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямок евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

У навчальному кабінеті не допускається знаходження та використання легкозаймистих пожежонебезпечних предметів чи речовин, а також забороняється використання джерел відкритого вогню, обігрівачів, електричних чайників, кип'ятильників, несертифікованих подовжувачів та саморобних пристроїв.

Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території навчального закладу.

При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не торкатися до відкритих і неогороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- не включати в електромережу і не відключати прилади мокрими і вологими руками;
- дотримуватися послідовності включення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;
- не залишати включені в електромережу прилади без нагляду, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не пересувати включені в електричну мережу прилади, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;
- не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

Дотримання правил поведінки в аварійних ситуаціях

Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

У разі отримання травми здобувач вищої освіти зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги і звернутися до медичного пункту. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу домедичну допомогу. За необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про факт травмування. Забезпечити до початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і

здоров'ю оточуючих) – фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

У разі появи задимлення або загоряння негайно припинити роботу, відключити у щитку відповідне електрообладнання, евакуювати дітей з кабінету до безпечного місця, сповістити голосом про пожежу і вручну задіяти автоматичну пожежну сигналізацію (АПС), викликати пожежну охорону за телефоном 101, повідомити про це адміністрацію навчального закладу. При відсутності явної загрози життю вжити заходів до ліквідації пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

При використанні вогнегасників не можна направляти в бік людей струмінь вуглекислоти і порошку. При користуванні вуглекислотним вогнегасником, щоб уникнути обмороження не братися рукою за розтруб вогнегасника. При загорянні електроустаткування для його гасіння слід застосовувати тільки вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, слід керуватися відповідними інструкціями про порядок дій та Планом евакуації.

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика є початковим етапом практичного освоєння педагогічної професії. З метою ознайомлення студентів із системою середньої освіти в Україні, з особливостями роботи різних типів закладів середньої освіти практика проводиться у закладах середньої освіти різного типу.

Практична діяльність студентів здійснюється за індивідуальним планом, який складається кожним студентом на початку практики.

У індивідуальному плані слід відобразити такі види діяльності студента з психології та педагогіки під час практики:

№ з/п	Зміст роботи	Орієнтовний час на виконання завдань	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
Змістовий модуль 1. Педагогічний аналіз освітнього процесу (завдання з педагогіки)				
1.	Настановна конференція. Організаційні питання практики (розподіл за базами практик, ознайомлення з індивідуальними завданнями відповідно бази практики. Проходження інструктажу з правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки і охорони праці)	2 год.	Участь у конференції.	Фіксація інформації у щоденнику.

2.	Ознайомлення з організацією освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, системою планування роботи школи, правилами внутрішнього розпорядку та особливостями управлінської діяльності адміністрації під час спілкування з директором закладу освіти і заступником директора. Знайомство з педагогічним колективом, класним керівником, учнями класу, основними напрямками діяльності школи, пріоритетними завданнями та річним планом роботи. Відвідування навчальних занять у закріпленому класі, спостереження за особливостями педагогічної взаємодії, методами і формами організації навчання. Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта на період проходження педагогічної практики.	3 год.	Бесіда, відвідування уроків	Запис у щоденнику спостережень.
3.	Вивчення системи виховної роботи класного керівника, зокрема: а) аналіз плану виховної роботи класного керівника; б) ознайомлення зі змістом, формами, методами та основними напрямками роботи класного керівника з учнівським колективом; в) ознайомлення з індивідуальною роботою класного керівника з учнями; г) спостереження за організацією роботи класного керівника з активом класу; д) Надання допомоги класному керівникові у підготовці та	6 год.	Бесіда з вчителем, огляд документації, спостереження за роботою класного керівника. Допомога класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу, згідно з індивідуальним планом студента.	Запис у щоденнику спостережень. Аналіз відвіданого виховного заходу.

	проведенні виховного заходу. Здійснення педагогічного аналізу проведеного виховного заходу.		Бесіда з учнями	
4.	Ознайомлення із системою роботи закладу освіти щодо організації співпраці сім'ї та школи у вихованні й навчанні учнів на засадах педагогіки партнерства: вивчення плану роботи класного керівника з батьками, тематики батьківських зборів, форм і методів взаємодії з батьками учнів класу. Надання допомоги вчителю у підготовці матеріалів до батьківських зборів (повідомлень відповідно до тематики зборів, матеріалів для батьківського куточка), спрямованих на розвиток конструктивної взаємодії між школою і сім'єю.	4 год.	Бесіда з класним керівником. Відвідання батьківських зборів у класі (за можливістю), спостереження за проведенням індивідуальної бесіди з батьками й допомога класному керівникові у підготовці і проведенні батьківських зборів.	Фіксація у щоденнику змісту бесіди, результатів спостереження за роботою
5.	Ознайомлення з організацією, змістом і формами діяльності дитячих гуртків, клубів та інших об'єднань за інтересами, а також з їхнім виховним потенціалом у розвитку особистості учня.	2 год	Бесіда з керівником гуртка, об'єднання, ознайомлення з планами роботи, відвідування заняття гуртка	Фіксація у щоденнику змісту бесіди, результатів спостереження за роботою.
6.	Спостереження за освітнім процесом на уроці та аналіз таких його структурних елементів: а) процесу викладання на уроці; б) засвоєння учнями знань, умінь і навичок;	5 год	Спостереження за освітнім процесом на уроці та аналіз таких його структурних елементів:	Аналіз спостереження.

	в) реалізації на уроці принципів навчання; г) реалізації методів і технологій навчання на уроці.		а) процесу викладання на уроці; б) засвоєння учнями знань, умінь і навичок; в) реалізації на уроці принципів навчання; г) реалізації методів і технологій навчання на уроці.	
--	---	--	---	--

Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку (завдання з психології)

7.	Аналіз взаємодії вчителя й учнів	4 год.	Спостереження , опрацювання літератури	Протокол спостережень
8.	Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учнів під час уроку	4 год.	Спостереження , опрацювання літератури	Протокол спостережень
9.	Вивчення організованості учнів під час уроку	4 год.	Спостереження , опрацювання літератури	Протокол спостережень
10 .	Самодіагностика пізнавальних процесів	5 год.	опрацювання літератури, добір методів діагностики та вправ на розвиток психічних процесів	Зведення таблиця методів діагностики та вправ на розвиток одного з психічних процесів
11 .	Підготовка психологічної характеристика особливостей	4 год.	узагальнення, складання	Таблиця «Психологіч

	поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку.		психологічної характеристики особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку	на характеристику особливостей поведінки та діяльності учнів під час уроку»
12	Оформлення звіту та інших документів з практики. Підбиття підсумків практики. Залік.	2 год	Узагальнення матеріалів практики. Звіти студентів про виконання індивідуального плану.	Звіт про педагогічну практику студентів.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Матеріали навчальної психолого-педагогічної практики мають бути набрані на комп'ютері.

У щоденнику практики повинні бути :

відмітки про прибуття та вибуття з бази практики, засвідчені підписом керівника та печаткою підприємства, організації, установи;

*Календарний графік проходження практики, засвідчений підписом керівника та печаткою підприємства, організації, установи-бази практики, у якому повинні бути **відповідні записи** :*

- результати вивчення шкільної та класної документації;
- результати спостереження і бесід з адміністрацією школи, класним керівником, вчителем;
- про відвідані уроки під час практики;
- позаурочні та виховні заходи;
- підготування та проведення заходів та завдань з психології;
- участь у консультаціях / конференціях тощо;
- пропозиції та побажання щодо проходження практики.

Робочі записи під час практики, у яких деталізовано проведені види робіт та виконання завдань практики.

Індивідуальний план студента-практиканта. Він складається кожним студентом в перший день навчальної психолого-педагогічної практики після ознайомлення з класом, класним керівником, його планом виховної роботи і подається на затвердження керівникам практики .

Оформлення звіту здобувача вищої освіти повинне відповідати таким вимогам:

Звіт про практику повинен містити відомості про виконання здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» усіх розділів програми практики.

Обов'язковою є наявність висновків та пропозицій практиканта на основі аналізу освітнього процесу. Обсяг звіту складає 2-4 сторінок комп'ютерного набору.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, інтервал 1 з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;

Титульна сторінка оформлюється за встановленою формою (див. Додатки).

Структура звіту:

— вступ (описати місце проходження практики, характеристику установи – бази практики);

— звіт про виконання завдань з педагогіки, зазначити виконані завдання практики з педагогіки, вказати які та скільки уроків та виховних заходів відвідано, яке вони справили враження, які дослідження проведено під час практики, яку допомогу надано школі;

— звіт про виконання завдань з психології, який повинен містити опис тих спостережень, які проводилися під час практики, узагальнені висновки про психологічну характеристику особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку; узагальнений опис методів діагностики та можливостей розвитку психічних процесів; узагальнений висновок про розвивальний вплив уроку на психічний розвиток учнів;

— підрозділ про дотримання правил охорони життя та здоров'я учасників освітнього процесу;

— висновки і пропозиції (сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні, визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу).

Звіт повинен бути підписаний на останній сторінці здобувачем освіти, керівником бази практики (засвідчений печаткою), на титульній — керівниками практики від кафедр університету із зазначенням оцінки за практику.

Звітну документацію здають провідному фахівцеві з організації практики на факультеті у триденний термін після її завершення.

— обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору (але не менше 2-х сторінок);

— текст набирається на аркушах паперу формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;

— титульна сторінка оформляється за встановленою формою.

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» усіх розділів програми практики. Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій, складених практикантом на основі аналізу освітнього процесу.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

Час та місце проведення підсумкової конференції оголошується додатково.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Загальні критерії оцінювання результатів практики

При оцінюванні результатів практик враховується наступне:

- ступінь та якість виконання завдань практики.
- якість оформлення звітної документації та своєчасність її подання.

Оцінка *«відмінно» (90-100 балів)* — всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння здобувача застосовувати і творчо використовувати теоретичні знання з педагогіки та психології. Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології пошуку, опрацювання інформації, продемонстровано активність та ініціативність під час виконання завдань практики. Звітна документація оформлена згідно з вимогами, подана у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної впродовж періоду проходження практики.

Оцінка *«дуже добре» (82-89 балів)* — завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні знання з психології та педагогіки. Продemonстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звітна документація оформлена згідно з вимогами, подана у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної впродовж усього періоду проходження практики.

Оцінка *«добре» (75-81 бал)* — завдання практики виконано, але неповно, під час їх виконання допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної впродовж періоду проходження практики.

Оцінка *«задовільно» (67-74 бали)* — завдання практики виконано у неповному обсязі, під час їх виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація оформлена в неповному обсязі або з помилками. Щоденник оформлений некоректно.

Оцінка *«достатньо» (60-66 балів)* — завдання практики виконано не в повному обсязі та із значними помилками. Документація оформлена недбало та неповно. При оформленні щоденника допущені суттєві помилки.

Оцінка *«незадовільно» (менше 59)* — завдання не виконані, виявлено

несформованість вміння виконувати пропоновані завдання. Звітна документація не оформлена або оформлена із суттєвими помилками.

Оцінювання практики

Загальна оцінка з практики складається із суми балів з педагогіки та психології.

Критерії оцінювання практики з педагогіки

Критерії оцінювання та розподіл балів під час оцінювання завдань з педагогіки

Розподіл балів (50 балів):

Вид роботи	Бали
Аналіз спостереження за процесом викладання на уроці;	9
Аналіз спостереження за засвоєнням учнями знань, умінь і навичок;	9
Аналіз спостереження за реалізацією на уроці принципів навчання;	9
Аналіз спостереження за реалізацією методів і технологій навчання на уроці;	9
Аналіз відвіданого виховного заходу;	9
Відповідність звіту та змісту щоденника програмовому змісту діяльності практиканта, якість її оформлення.	5
Разом.	50

Критерії оцінювання практики: Аналіз спостереження: а) за процесом викладання на уроці; б) за засвоєнням учнями знань, умінь і навичок; в) за реалізацією на уроці принципів навчання; г) за реалізацією методів і технологій навчання на уроці. **(по 9 балів кожен):**

8–9 балів – аналіз уроку виконано повно, послідовно, логічно й аргументовано. Чітко визначено тему, мету, тип і структуру уроку, простежено відповідність змісту навчальної програми та логіко-змістовий зв'язок із попередніми й наступними уроками. Ґрунтовно схарактеризовано діяльність учителя й учнів на всіх етапах уроку, доцільність використаних методів, прийомів, засобів навчання та форм організації навчальної діяльності. Обґрунтовано розкрито

реалізацію принципів навчання, особливості мотивації, активізації пізнавальної діяльності, рівень засвоєння знань, формування вмінь і навичок. Подано самостійні, змістовні висновки, виокремлено позитивні аспекти, недоліки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення уроку.

6–7 балів -аналіз уроку загалом повний і логічний, однак окремі аспекти розкрито недостатньо глибоко. Правильно визначено тему, мету, тип уроку, основні етапи та зміст діяльності вчителя й учнів. Схарактеризовано методи, прийоми, засоби й форми організації навчання, проте не всі положення належно обґрунтовано. Висновки наявні, але можуть бути недостатньо конкретними або не повною мірою відображати ефективність уроку. Допускаються поодинокі мовні, стилістичні чи композиційні недоліки, які істотно не впливають на загальну якість роботи.

3–5 балів -аналіз уроку має частковий, переважно описовий характер. Тему, мету, тип або структуру уроку визначено неповно чи з неточностями. Характеристика діяльності вчителя й учнів, методів, прийомів, засобів навчання та результативності уроку є поверхневою. Реалізацію принципів навчання, особливості засвоєння знань і формування вмінь розкрито фрагментарно. Висновки загальні, недостатньо аргументовані; позитивні аспекти, недоліки та шляхи вдосконалення сформульовано нечітко.

0-2 бали-робота не відповідає основним вимогам до аналізу уроку. Відсутні або неправильно визначені тема, мета, тип уроку; не розкрито його структуру та зміст. Аналіз здійснено переказом перебігу уроку або окремими безсистемними реченнями. Не схарактеризовано діяльність учителя й учнів, не проаналізовано методи, прийоми та результати навчання. Висновки відсутні або не пов'язані зі змістом уроку.

Аналіз відвіданого виховного заходу(9 балів):

8–9 балів-аналіз виховного заходу виконано повно, змістовно й логічно. Чітко визначено тему, мету, форму та основні етапи заходу. Ґрунтовно розкрито діяльність педагога й учнів, доцільність використаних методів, прийомів, засобів і форм організації взаємодії. Обґрунтовано висвітлено виховну, пізнавальну та розвивальну цінність заходу, його відповідність віковим особливостям учнів. Подано самостійні, аргументовані висновки, виявлено позитивні аспекти, недоліки та конкретні шляхи вдосконалення.

6–7 балів-аналіз загалом повний і послідовний, але окремі положення розкрито недостатньо глибоко. Правильно схарактеризовано тему, мету, зміст та основні етапи виховного заходу. Визначено особливості діяльності педагога й учнів, основні методи та форми роботи, однак аргументація місцями є недостатньо чіткою. Висновки наявні, проте не завжди конкретні або не повною мірою відображають сильні сторони й недоліки заходу. Допускаються поодинокі мовні недоліки, які істотно не впливають на загальну якість роботи.

3–5 балів-аналіз має фрагментарний, переважно описовий характер. Відомості про тему, мету, форму та хід заходу подано частково. Характеристика діяльності педагога й учнів, методів і прийомів роботи є поверховою, без належного обґрунтування. Висновки загальні, нечіткі або недостатньо пов'язані зі змістом спостереження. Недоліки та шляхи вдосконалення визначено формально.

0–2 бали-робота не відповідає основним вимогам до аналізу виховного заходу. Відсутні або неправильно визначені тема, мета чи форма заходу, не розкрито його зміст і перебіг. Аналіз здійснено коротким переказом або несистемними реченнями. Висновки відсутні або не відповідають структурі заходу. Робота є неповною, неструктурованою, із суттєвими змістовими недоліками.

Відповідність звіту та змісту щоденника програмовому змісту діяльності практиканта, якість її оформлення (5 балів):

5 балів-звіт і щоденник повністю відповідають програмовому змісту практики. Усі види діяльності практиканта відображено повно, послідовно, конкретно і змістовно. Записи мають аналітичний характер, містять узагальнення та висновки. Оформлення документів відповідає встановленим вимогам; мовні, стилістичні й технічні помилки відсутні.

4 бали-звіт і щоденник загалом відповідають програмовому змісту практики. Основні види діяльності відображено достатньо повно, однак окремі записи потребують більшої конкретизації. Оформлення в цілому правильне, можливі лише поодинокі мовні чи технічні огріхи.

3 бали-звіт і щоденник частково відповідають програмовому змісту діяльності практиканта. Не всі види роботи розкрито повно, окремі записи є поверховими та описовими. Аналіз, узагальнення і висновки подано недостатньо чітко. В оформленні наявні помітні недоліки.

2–0 балів-звіт і щоденник не відповідають або лише мінімально відповідають програмовому змісту діяльності практиканта. Значну частину обов'язкових видів роботи не відображено або подано формально. Записи неповні, не містять належного аналізу, узагальнень і висновків. Оформлення не відповідає встановленим вимогам, наявні суттєві мовні, стилістичні та технічні помилки.

***Критерії оцінювання та розподіл балів
під час оцінювання завдань
з психології***

Розподіл балів (50 балів):

Вид роботи	Бали
Вивчення організованості учня під час уроку	8
Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під	8

час уроку	
Аналіз взаємодії вчителя і учня.	8
Добір методів діагностики та вправ на розвиток психічних процесів для учнів	8
Підготовка психологічної характеристика особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку	8
Відповідність звіту та змісту щоденника програмовому змісту діяльності практиканта, якість її оформлення	10
Разом	50

Критерії оцінювання практики:

Протоколи вивчення організованості учня під час уроку, спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку та аналізу взаємодії вчителя і учня, складені за пропонованою схемою (**по 8 балів кожен**):

8 балів – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом відповідає пропонованій орієнтовній схемі, віддзеркалює здійснену здобувачем роботу з вивчення психологічних особливостей та проявів поведінки учнів, віддзеркалює основні результати психологічного спостереження за поведінкою та діяльністю учнів на уроці. Зроблені здобувачем висновки логічні, ґрунтовні, викладені послідовно та містять опис основних особливостей взаємодії учня та вчителя/проявів організованості учня/його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку, зазначено основні розвивальні впливи вчителя на учнів. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує вільне володіння психологічними поняттями та категоріями, розуміння ним основних психологічних закономірностей спілкування, навчання, динаміки психічного розвитку та демонструє здатності здобувача в їх реалізації в освітньому процесі.

7 балів – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом відповідає пропонованій орієнтовній схемі, віддзеркалює здійснену здобувачем роботу з вивчення психологічних особливостей та проявів поведінки учнів, віддзеркалює основні результати психологічного спостереження за поведінкою та діяльністю учнів на уроці, хоча містить неточності та незначні помилки у викладі основних результатів психологічних спостережень. Зроблені здобувачем висновки логічні, ґрунтовні, викладені послідовно та містять опис основних особливостей взаємодії учня та вчителя/проявів організованості учня/його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку, хоча і містять окремі неточності та огріхи змістового характеру, виокремлено лише деякі їх особливості та закономірності. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує володіння основними психологічними поняттями та категоріями, розуміння ним основних психологічних закономірностей динаміки психічного розвитку але недостатньо демонструє здатності здобувача в їх реалізації в освітньому процес. При підготовці протоколу здобувач

припускався окремих огріхів у використанні психологічної термінології, допустив незначні стилістичні та граматичні помилки.

6 балів – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом частково відповідає пропонованій орієнтовній схемі, недостатньо віддзеркалює здійснену здобувачем роботу вивчення психологічних особливостей та проявів поведінки учнів; викладі основних результатів психологічних спостережень подано частково з суттєвими огріхами. Зроблені здобувачем висновки містять загальну інформацію про особливості взаємодії учня та вчителя/прови організованості учня/його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку, не виокремлено у висновках до протоколу основні особливості та психологічні закономірності навчання та спілкування та динаміки психічного розвитку. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує часткове розуміння здобувачем сутності спостережуваних психічних явищ у поведінці та діяльності учня під час уроку, недостатню обізнаність здобувача у можливостях розвивального впливу уроку. Містить значну кількість помилок, неточностей та огріхів як мовно-стилістичних і у використанні психологічної термінології.

0-5 балів – протокол не подано або його зміст та структура не відповідають пропонованій схемі або виявлено академічну недоброчесність здобувача.

Підготовка психологічної характеристика особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку (8 балів):

8 балів — зміст психологічної характеристики особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку, віддзеркалений в узагальнюючій таблиці, відповідає особливостям поведінки учнів виявленим при відвудуванні уроків та складанні протоколів №№ 1-3; чітко, повно та аргументовано сформульовані індивідуалізовані впливи для оптимізації психічного розвитку учнів під час уроку; здобувач демонструє творчий підхід та ґрунтовне знання психологічних закономірностей розвитку учнів молодшого шкільного віку.

7 балів — зміст психологічної характеристики особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку, віддзеркалений в узагальнюючій таблиці, але містить певні неточності, неповно відповідає особливостям поведінки учнів виявленим при відвудуванні уроків та складанні протоколів №№ 1-3; чітко, але недостатньо аргументовано сформульовані індивідуалізовані впливи для оптимізації психічного розвитку учнів під час уроку; здобувач демонструє традиційний підхід до організації розвивальних впливів, хоча демонструє загалом знання психологічних закономірностей розвитку учнів молодшого шкільного віку. Містить окремі огріхи у використанні психологічної термінології, допускає незначні стилістичні та граматичні помилки.

6 балів — зміст психологічної характеристики особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку, неповно віддзеркалений в узагальнюючій таблиці, і лише частково відповідає

особливостям поведінки учнів виявленим при відвудуванні уроків та складанні протоколів №№ 1-3; сформульовані індивідуалізовані впливи для оптимізації психічного розвитку учнів під час уроку поверхові, загальні і не відображають розуміння здобувачем основних психологічних закономірностей розвитку учнів молодшого шкільного віку. Містить значну кількість помилок, неточностей та огріхів як мовно-стилістичних і у використанні психологічної термінології.

0-5 балів — узагальнююча таблиця не складена, або в неї внесено лише окремі елементи або її зміст та структура не відповідають пропонованій схемі або виявлено академічну недоброчесність здобувача.

Добір методів діагностики та вправ на розвиток психічних процесів (8 балів):

8 балів – здобувачем відібрано зазначену у завданні кількість психодіагностичного інструментарію для діагностики психічного процесу; комплекс вправ, відібраний для розвитку того ж психічного процесу, відповідає віковим особливостям. При укладанні таблиці до завдання коректно зроблені посилання на інформаційні джерела та правильно, повно описано кожну вправу та психодіагностичний інструментарій;

7 балів – здобувачем відібрано меншу за зазначену у завданні кількість психодіагностичного інструментарію для діагностики психічного процесу; комплекс вправ, відібраний для розвитку того ж психічного процесу, або неповний або лише частково відповідає віковим особливостям. При укладанні таблиці до завдання посилання на інформаційні джерела зроблено частково правильно, або неповно описано кожну вправу та психодіагностичний інструментарій; або не зазначено основні властивості психічного процесу на діагностику/розвиток яких вони спрямовані. Опис містить незначні огріхи як мовно-стилістичних і у використанні психологічної термінології.

6 балів – здобувачем відібрано лише одну методику для діагностики психічного процесу; та 1-2 вправи для розвитку психічного процесу, не враховані при їх відборі вікові особливості. При укладанні таблиці до завдання незроблені або зроблені з помилками посилання на інформаційні джерела, неповно описано вправи та психодіагностичний інструментарій; не зазначено основні властивості психічного процесу на діагностику/розвиток яких вони спрямовані. Опис містить значні огріхи та неточності як мовно-стилістичних і у використанні психологічної термінології.

0-5 балів – підібраний психодіагностичний інструментарій та вправи не відповідають завданню; стосуються діагностики та розвитку різних пізнавальних процесів, відсутні їх опис, посилання на інформаційні джерела; виявлено академічну недоброчесність здобувача.

Відповідність звіту та змісту щоденника програмовому змісту діяльності практиканта, якість її оформлення (10 балів):

9-10 балів – звіт про виконання завдань з психології оформлено згідно з вимогами, він містить аналіз виконання завдань з психології, у щоденнику

практики віддзеркалено хід виконання завдань з психології, звітна документація з психології не містить лексико-граматичних помилок;

7-8 балів – звіт про виконання завдань з психології оформлено згідно з вимогами, звіт про практику містить неповний аналіз виконання завдань з психології, у щоденнику практики частково/неповно віддзеркалено хід виконання завдань з психології, звітна документація з психології містить помилки мовного та змістового характеру;

6 балів – звіт про виконання завдань з психології оформлено згідно з вимогами, але містить ряд неточностей і є неповним, звіт про практику не містить аналізу виконання завдань з психології, у щоденнику практики не віддзеркалено хід виконання завдань з психології, звітна документація з психології містить помилки мовного та змістового характеру

0-5 балів — матеріали практики не подано, або містять суттєві порушення вимог до їх оформлення та змісту.

9. ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, протоколи та ін.) подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Щоденник практики — основний документ, що відображає поточну діяльність студента, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звіту здобувача.

Звітні матеріали навчальної психолого-педагогічної практики здобувачів (щоденник, звіт) зберігаються у кабінеті практики на факультеті.

Звіт з практики захищається здобувачем на комісії, призначеній факультетським керівником практики. До складу комісії входять три особи: керівники практики від кафедр університету і, за можливості, від бази практики, а також викладачі психології та педагогіки. Комісія оцінює результати практики здобувачів у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики здобувачів в університеті впродовж десяти днів навчальних занять після завершення практики. Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених робочою програмою практики. Місце, час і форма захисту практики визначається деканатом факультету і доводиться до відома здобувачів та керівників практик.

У здобувачів заочної форми навчання захист практики відбувається в період сесії, яка проходить після практики. Конкретна дата складання заліків з практики визначається в наказі ректора про направлення на практику.

Загальна оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності здобувача, в залікову книжку/індивідуальний навчальний план здобувача за підписом голови комісії та враховується стипендіальною комісією при

визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надане право на проходження практики в інший термін за визначених умов.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Психологія

1. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 388 с.
2. Дуткевич Т.В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога (Теоретичний курс) : навч. посіб. Київ: КНТ, 2017. 265 с.
3. Дуткевич Т.В., Савіцька О.В. Навчально-дослідницькі завдання з психології освіти: навчально-методичний посібник. Київ: КНТ, 2024. 324 с.
4. Загальна психологія : навч. посібник / Т. Б. Поясок [та ін.] ; Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 396 с.
5. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с
6. Загальна психологія: Хрестоматія. /Долинська Л.В. та ін. Київ: Каравела, 2017. 640 с.
7. Коваль О. Тематичний словник-довідник з психології та педагогіки: навчальний посібник. Вид. 2-ге доповнене та перероблене. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 138 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
9. Москалець В.П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 564 с.
10. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. Київ : Каравела, 2020. 418 с.
11. Савчин Мирослав Загальна психологія: підручник. Київ: ВЦ:Академія, 2020. 344 с.
12. Сергієнкова О. В. Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 296 с.

Педагогіка

1. Дутко О. М., Горбатюк О. В., Лебідь І. Ю., Поліщук С. В., Федорчук В. В. Основи педагогічної майстерності та творчості вчителя : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. В. Федорчук. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 275 с. URL: <https://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7287>.

2. Педагогіка партнерства у Новій українській школі [Електронний ресурс]. URL: <https://nus.org.ua/2019/03/19/pedagogika-partnerstva-osvityany-rozrobyly-dokument-pro-spivpratsyu-v-shkoli/>.
3. Взаємодія в школі: приклади змін через партнерство [Електронний ресурс]. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/smart-osvita_veb.pdf
4. Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С. Нова українська школа: основи освітньої реформи [Електронний ресурс]. Київ : МОН України, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/nova-ukrainska-shkola>.
5. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти [Електронний ресурс]. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
6. Петровська Т. В., Жукова Г. В. Педагогічна майстерність : підручник [Електронний ресурс]. Київ : Видавець Позднишев, 2024. 402 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/items/c9f24a84-e81c-41dc-93d4-d96325141e55>
7. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 013 «Початкова освіта» [Електронний ресурс]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2109/1/np_zagalni_osnovy.pdf.
8. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кременчук : НОВАБУК, 2024. 208 с. URL: https://vps-education.co.ua/assets/files/Pedagogika_new_book.pdf.
9. Лаппо В. В. Теорія і методика виховання : навчальний посібник [Електронний ресурс]. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 384 с. URL: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/16354>.
10. Захарова І. О., Денежніков С. С. Цифрові освітні ресурси : навчальний посібник [Електронний ресурс] / за заг. ред. І. О. Захарової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2025. 48 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/17323>.
11. Бабюк Т. Й., Каньоса Н. Г., Бабюк С. М. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога : навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.

В., 2023. 222 с. URL:
<https://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7499/Tekhnolohii%CC%88-formuvannia-Soft-Skills-v-systemi-profesiinoi%CC%88-pidhotovky-pedahoha.pdf?isAllowed=y&sequence=1> .

11. ДОДАТКИ

Додаток 1

Взірець індивідуального плану проходження навчальної психолого-педагогічної практики

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження навчальної психолого-педагогічної практики
в закладі загальної середньої освіти
студентки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)

Прізвище Ім'я По батькові

Кам'янець-Подільський 2026

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Взяти участь у настановній конференції, ознайомитися з програмою навчальної психолого-педагогічної практики.		
2.	Ознайомитися з навчально-виховною роботою школи: а) взяти участь у бесіді про основні напрями роботи школи, завдання на поточний рік; б) ознайомитися з нормативною та навчально-організаційною документацією закладу освіти.		
3.	Ознайомитися із системою виховної роботи класного керівника: а) вивчити план виховної роботи класного керівника; б) ознайомитися зі змістом, формами та методами роботи класного керівника; в) взяти участь у бесіді з класним керівником щодо особливостей організації індивідуальної роботи з учнями; г) ознайомитися з формами роботи класного керівника з батьками учнів; д) спостерігати за роботою класного керівника з активом класу.		
4.	Надати допомогу класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу; Зробити аналіз проведеного виховного заходу		
5.	Ознайомитися з організацією навчального процесу в закладі освіти. Відвідати під час проходження практики не менше ніж 15 уроків і провести спостереження за: а) процесом викладання на уроці; б) засвоєнням учнями знань, умінь і навичок; в) реалізацією на уроці принципів навчання; г) реалізацією методів і технологій навчання на уроці		
6.	Вивчення організованості учня під час уроку		
7.	Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учнів під час уроку		
8.	Аналіз взаємодії вчителя і учнів		

№ з/ п	Зміст роботи	Термін виконан ня	Відмітка про виконанн я
9.	Добір методів діагностики пізнавальних психічних процесів та вправ для їх розвитку		
10	Підготовка психологічної характеристика особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку		
11	Систематично вести записи у щоденнику педагогічної практики		
12	Підготувати звіт про роботу за період практики		
13	Взяти участь у підсумковій конференції з навчальної психолого-педагогічної практики		

Підпис

Ім'я, Прізвище студента

Додаток 2
Схема
звіту про навчальну психолого-педагогічну практику

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет

ЗВІТ
про навчальну психолого-педагогічну практику
здобувача вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)

Прізвище Ім'я По батькові студента

База практики:

Терміни проходження:

Керівник практики від кафедри педагогіки
та менеджменту освіти

Оцінка _____

Керівник практики від кафедри загальної
та практичної психології

Оцінка _____

Кам'янець-Подільський, 2026 р.

ВСТУП

1. Місце проходження практики (місто, установа).
2. Характеристика установи-баз практик (тривалість існування, категорія, спеціалізація).

II. Педагогічна складова звіту має містити відповіді на питання:

1. Які особливості роботи цієї школи мав(ла) нагоду спостерігати?
2. Які уроки відвідано під час практик? Які з них були найцікавішими? Справили позитивне враження? Залишили байдужими? Не сподобались? Чому?
3. Які враження від організації виховної роботи в класі? В школі? Які цікаві виховні заходи спостерігав (ла)?
4. З якими формами виховної роботи познайомився (лася)?
5. Які психолого-педагогічні спостереження і дослідження провів(ла) під час практик?
6. У чому полягає роль психолого-педагогічних спостережень та досліджень при організації освітнього процесу вчителем?
7. Яку практичну допомогу надано школі (виготовлено наочність, дібрано дидактичні матеріали, розроблено методичні поради, виховний захід тощо)?

III. Зазначте труднощі, які виникали під час виконання завдань з педагогіки та способи їх вирішення, які ви використовували.

IV. Психологічна складова звіту має містити відповіді на питання:

1. Розвитку яких професійних компетентностей сприяла практика?
2. Які психологічні спостереження провів(ла) під час практик? Які індивідуальні завдання виконував(ла) під час практик?
3. Які вікові особливості взаємодії учня з іншими учасниками освітнього процесу, зокрема з учителем, Вами виявлено?
4. Які прояви навчально-пізнавальних інтересів учнів на уроці Ви спостерігали?
5. Які особливості поведінки та діяльності учнів під час уроку Ви можете виокремити? Чим вони зумовлені?
6. Які методи діагностики пізнавальних процесів можуть використовуватися вчителем? Які прийоми та техніки розвитку пізнавальних процесів можуть використовуватися під час уроків?
7. Як урок впливає на психічний та особистісний розвиток учнів? Відповідь аргументуйте.

V. Зазначте труднощі, які виникали під час виконання завдань з психології та способи їх вирішення, які ви використовували.

VI. Як забезпечували виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу?

VII. Висновки та пропозиції за результатами практики.

Дата

Підпис практиканта

Підпис керівника бази практики

Ім'я Прізвище

Орієнтовна схема аналізу виховного заходу

Дата: _____

Клас(и): _____

Форма заходу: _____

I. Аналіз готовності педагога до проведення виховного заходу.

1. Мета і завдання заходу: чіткість формулювання; спрямованість на формування цінностей, ставлень, якостей і компетентностей учнів.

2. Урахування особливостей учнів: рівень вихованості; інтереси, потреби, вікові та психологічні особливості учнів.

3. Місце заходу в системі виховної роботи: зв'язок із виховною роботою класу і закладу освіти; відповідність актуальним завданням виховання.

4. Урахування принципів інклюзивної освіти під час планування: доступність участі для всіх учнів; урахування особливих освітніх потреб; безпечність середовища.

II. Процес підготовки заходу.

1. Роль педагога в підготовці заходу: педагогічний супровід; доцільність допомоги учням; організація співпраці, взаємодопомоги й відповідальності.

2. Участь учнів у підготовці заходу: залучення до планування; розподіл ролей; добір матеріалів; самостійність та ініціативність.

3. Педагогічна взаємодія в процесі підготовки: співпраця педагога з батьками, колегами, асистентом учителя, практичним психологом, соціальним педагогом.

4. Урахування індивідуальних потреб учнів: доступність доручень і завдань; педагогічна підтримка під час підготовки.

III. Проведення заходу.

1. Організація заходу: доцільність вибору місця; оформлення приміщення; використання обладнання й наочності; дотримання регламенту і вимог безпеки.

2. Зміст заходу: актуальність; виховна цінність; зв'язок із життям класу, школи, громади.

3. Методи і форми проведення: доцільність обраної форми; роль педагога; діалогічна взаємодія; використання інтерактивних методів.

4. Партнерська взаємодія: активність учнів; характер взаємодії; залученість усіх дітей; ситуація успіху; позитивний емоційний клімат.

IV. Результати заходу.

1. Досягнення мети й завдань: ступінь реалізації запланованого змісту та етапів заходу.

2. Результативність і виховний вплив: зацікавленість і активність учнів; вплив заходу на ціннісну, емоційну та поведінкову сфери особистості.

3. Участь кожного учня: створення умов для залучення всіх учасників; утвердження атмосфери поваги.

V. Загальні висновки.

1. Загальна характеристика заходу: педагогічна, виховна й організаційна доцільність; відповідність меті, віковим особливостям учнів і завданням виховної роботи.

2. Професійна майстерність педагога: рівень майстерності в підготовці та проведенні заходу.

3. Переваги, недоліки і рекомендації: сильні сторони заходу; виявлені недоліки; шляхи їх усунення; рекомендації щодо вдосконалення організації, змісту, методів і форм проведення.

Додаток 4

Схема спостереження за процесом викладання на уроці

1. Тема, мета й очікувані результати уроку: формулювання теми; відповідність мети змісту навчального матеріалу; ознайомлення учнів з очікуваними результатами.

2. Мотивація навчальної діяльності: способи зацікавлення учнів; актуалізація навчальної мети; підтримання уваги й пізнавального інтересу.

3. Пояснення нового матеріалу: послідовність, логічність, доступність і науковість викладу; використання прикладів, наочності, схем і таблиць.

4. Організація навчальної взаємодії: залучення учнів до обговорення; створення умов для висловлення власної думки, співпраці та вияву ініціативи.

5. Контроль розуміння і корекція помилок: виявлення типових помилок; пояснення їх причин; самоперевірка, взаємоперевірка, колективний аналіз.

6. Організація цифрового освітнього середовища: доцільність використання цифрових засобів; їх зв'язок із метою уроку; вплив на наочність, доступність і активність учнів.

7. Відповідність уроку принципам інклюзивного навчання: участь усіх учнів; урахування індивідуальних особливостей та освітніх потреб; доступність матеріалу; психологічно комфортна атмосфера.

8. Підбиття підсумків уроку: узагальнення вивченого; формулювання висновків; рефлексія; пояснення домашнього завдання.

9. Загальна оцінка уроку: досягнення мети; цілісність і завершеність; поєднання предметних результатів, розвитку учнів і педагогічної доцільності.

Схема спостереження за процесом засвоєння учнями знань, умінь і навичок на уроці

1. Тема і мета уроку: відповідність мети змісту навчального матеріалу; спрямованість на засвоєння знань і розвиток пізнавальної діяльності учнів.

2. Умови сприймання нового матеріалу: актуалізація опорних знань; використання наочності, прикладів, порівнянь, проблемних ситуацій; поєднання словесних, візуальних і практичних способів подання.

3. Осмислення навчального матеріалу: зрозумілість пояснення; реакція учнів; правильність відповідей; уміння передавати зміст своїми словами.

4. Узагальнення і систематизація знань: понятійний, міжпонятійний, тематичний і підсумковий рівні узагальнення.

5. Застосування знань у навчальній діяльності: відтворення; виконання завдань за зразком; перенесення знань у нові ситуації.

6. Цифровий супровід засвоєння знань: використання цифрових засобів для пояснення, закріплення і перевірки; вплив на структурованість і доступність навчального матеріалу.

7. Доступність умов засвоєння знань: урахування індивідуальних особливостей, темпу роботи, освітніх потреб учнів; наявність педагогічної підтримки.

8. Загальна оцінка рівня засвоєння знань: досягнення мети; усвідомленість, системність і практична значущість знань; труднощі у засвоєнні матеріалу та шляхи їх подолання.

Схема спостереження за реалізацією принципів навчання на уроці

1. Тема і мета уроку: відповідність змісту навчального матеріалу програмовим вимогам; педагогічна доцільність поставленої мети.

2. Науковість і доступність навчання: коректність змісту; послідовність і зрозумілість пояснення; урахування вікових і пізнавальних можливостей учнів.

3. Систематичність і послідовність: логіка побудови уроку; зв'язок нового матеріалу з попереднім; наступність у формуванні знань.

4. Зв'язок навчання з досвідом учнів і практикою: актуалізація опорних знань; міжпредметні зв'язки; використання життєвих прикладів і практичних завдань.

5. Свідомість, активність і самостійність учнів: осмислення змісту; аргументація відповідей; формулювання висновків; рефлексія.

6. Наочність і засоби навчання: доцільність використання наочних посібників, технічних і цифрових засобів.

7. Диференціація та індивідуалізація навчання: урахування навчальних можливостей, темпу роботи й підготовленості учнів; використання варіативних завдань.

8. Інклюзивність і педагогічна підтримка: забезпечення участі всіх учнів; доступність подання матеріалу; доброзичлива атмосфера; своєчасна допомога.

9. Виховний характер навчання: формування позитивного ставлення до навчання; розвиток відповідальності, співпраці та поваги.

10. Загальні висновки щодо реалізації принципів навчання: принципи, реалізовані найбільш результативно; напрями, які потребують вдосконалення.

Схема спостереження за реалізацією методів і технологій навчання на уроці

1. Тема і мета уроку: формулювання теми; відповідність мети змісту навчального матеріалу; спрямованість на очікувані результати.

2. Актуалізація опорних знань: логіка діяльності вчителя, методи й прийоми актуалізації, відтворення раніше засвоєних знань, логічність переходу до вивчення нового матеріалу.

3. Організація вивчення нового матеріалу: послідовність, логічність і доступність викладу; використання прикладів, наочності, проблемних ситуацій; сприйняття та обговорення.

4. Доцільність вибору методів і прийомів навчання: відповідність меті уроку, змісту навчального матеріалу, віковим особливостям учнів; результативність застосування.

5. Логіка подання навчального матеріалу: індуктивний або дедуктивний шлях; педагогічна доцільність обраного способу.

6. Самостійна пізнавальна діяльність учнів: робота з навчальними матеріалами; аналіз, порівняння, узагальнення; формулювання висновків; готовність до самостійного пізнавального пошуку.

7. Пізнавальна активність учнів і розвиток soft skills: міркування, пошук, обговорення, аргументація, співпраця, критичне мислення, осмислення та застосування знань.

8. Методи формування вмінь і навичок: вправи на закріплення, тренувальні завдання, практичне застосування знань;
9. Реалізація технологій навчання: використані освітні технології; їх структура й логіка реалізації; вплив на активність, самостійність, співпрацю і результативність навчання.
10. Узагальнення та систематизація знань: підведення підсумків і формулювання висновків.
11. Стимулювання навчальної діяльності учнів: мотиваційні прийоми, створення ситуацій успіху, позитивна підтримка, заохочення до самостійності та відповідального ставлення до навчання.
12. Використання активних методів навчання: активні методи; їх вплив на пізнавальну діяльність, комунікацію.
13. Організація цифрового освітнього середовища: цифрові засоби навчання; зв'язок із метою уроку; вплив на активізацію пізнавальної діяльності; формування цифрової компетентності.
14. Відповідність уроку принципам інклюзивного навчання: участь усіх учнів; диференційована підтримка; доступність навчального матеріалу; психологічно комфортна взаємодія.
15. Загальні висновки щодо діяльності вчителя й учнів: доцільність використання методів, прийомів і технологій навчання; позитивні сторони уроку; пропозиції щодо вдосконалення.

ПСИХОЛОГІЯ

Додаток 5

Схеми протоколів психологічних спостережень

Завдання 1

Аналіз взаємодії вчителя та учня

Протокол № 1,

Складений студентом _____ групи _____

Дата _____ Школа _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Схема спостереження:

№ з/п	Спостережувані явища	Фіксація проявів на уроці
-------	----------------------	---------------------------

1.	Звертання до вчителя: <u>(проаналізувати частоту та зміст звертань учнів до вчителя під час уроку)</u> — власні запитання до навчального матеріалу; — прохання уточнити, пояснити; — прохання роз'яснення про оцінку; — за дозволом; — інше	
2.	Реакція на звертання вчителя: <u>(проаналізувати реакцію учнів на звертання вчителя під час уроку)</u> — виконання інструкції, настанови; — протест, опір; — зовнішня згода і невиконання; — емоційна реакція (позитивна, негативна); — інше	
3.	Звертання до однокласників: (згуртованої, злагодженої роботи колективу; формування стосунків співробітництва, взаємодопомоги, вимогливості; III. Проведення заходу: 1. Організація: а) місце проведення, оформлення приміщення, обладнання, використання наочності, ТЗН; б) своєчасність початку та організоване проведення; в) дотримання регламенту, доцільність його використання; и) участь батьків у проведенні заходу; ефективність їхньої участі; г) дотримання під час заходу санітарно-гігієнічних вимог, правил пожежної безпеки, техніки безпеки; д) запобігання перевтомі та врахування особливостей фізичного розвитку учнів (вихованців); 2. Зміст: а) цілеспрямованість; чи донесено мету до учнів (вихованців); б) зв'язок із життям класу, школи;	

	в) використання під час проведення заходу питань, які хвилюють учнів; г) врахування вікових та індивідуальних особливостей; г) емоційна насиченість <u>проаналізувати частоту та зміст звертань учнів до однокласників під час уроку</u>) — доброзичливе; — агресивне; — з порушенням дисципліни на уроці (підказки, списування, розмови тощо); — конфлікти з учителем; — конфлікти з однолітками; — інше	
4.	Проаналізуйте роботу вчителя з учнями у classroom: — як часто оновлюються завдання; — який тип завдань переважає; — скільки часу займає виконання завдання в учнів? — чи передбачена спільна робота учнів при виконанні завдань? — інше	
4.	Висновки та психологічні роздуми	

Завдання 2

Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учнів під час уроку

Протокол № 2,

Складений студентом _____ групи _____

Дата _____ Школа _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок

Схема спостереження:

№ з/п	Прояви пізнавальних інтересів	Характеристика поведінки учнів
-------	-------------------------------	--------------------------------

1.	Що на уроці викликає емоційний відгук? (постановка запитань, проблемні запитання, виклик до дошки, оцінювання відповідей інших учнів тощо)	
2.	Зосередженість на виконанні завдань (висока / середня / низька) (описати групи учнів з різним рівнем зосередженості)	
3.	Прагнення взяти участь в обговоренні проблемних запитань (яка частина класу бере участь в обговоренні / як часто одні й ті ж учні беруть участь в обговоренні / чи є учні, які не беруть участі в обговоренні)	
4.	Активність учнів на уроці (висока / середня / низька)	
5.	Наявність запитань до вчителя чи до однокласників (які ставляться запитання)	
6.	Реакція на успіхи та невдачі власні та однокласників (радість / смуток / розпач / байдужість)	
7.	Висновок та психологічні роздуми	

Завдання 3
Вивчення організованості учнів під час уроку
Протокол № 3,

складений студентом _____ групи _____

Дата _____ Школа _____

Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок

Схема спостереження:

№ з/п	Назва ситуації	Тривалість включення в діяльність (швидко / повільно / середній рівень)	Час виконання завдання (швидко / повільно / середній рівень)	Кількість відволікань за час виконання завдання (висока / середня / низька)	Зміст відволікань (розмова з сусідом, погляд у вікно, інші (вказати які) тощо)
1.	Підготовка робочого місця до уроку				
2.	Виконання письмового завдання на уроці				
3.	Діяльність під час відповідей інших учнів				
4.	Усна відповідь				

5.	Висновки та психологічні роздуми	
----	---	--

Додаток 6

Узагальнююча таблиця «Психологічна характеристика особливостей поведінки та діяльності учнів під час уроку»

Здійсніть узагальнення результатів проведеного психологічного вивчення особливостей поведінки та діяльності учнів під час уроку.

Для цього впишіть у відповідну клітинку таблиці узагальнену характеристику за результатами всіх проведених спостережень та складіть рекомендації з оптимізації розвитку особистості учнів під час уроку. Ваші висновки повинні бути ґрунтовними, повними та аргументованими.

Узагальнююча таблиця «Психологічна характеристика особливостей поведінки та діяльності учнів під час уроку»

№ з/п	Об'єкт вивчення	Висновки з результатів вивчення (які спостерігалися різновиди, типи, чи визначав учитель ці особливості тощо)	Можливі індивідуалізовані впливи для оптимізації психічного розвитку учнів під час уроків
1.	Організованість учнів		
2.	Навчально-пізнавальні інтереси учнів під час уроків		
3.	Система взаємовідносин учнів з вчителями та ровесниками під час уроку		

4.	Вплив уроку на психічний розвиток учнів		
5.	Висновок про повноту реалізації розвивальних цілей уроку, його значення для формування особистості учнів		

Додаток 7

Завдання 4.

Методи психологічної самодіагностики пізнавальних процесів та самодіагностика пізнавальної сфери

Завдання складається з двох частин:

1. Підібрати та описати 2-3 психодіагностичні методики з вивчення уваги (або пам'яті, або мислення, або мовлення, або сприймання, або уяви).
2. Здійснити самодіагностику за обраним психодіагностичним інструментарієм та скласти протокол діагностики.

Завдання 9,

виконане студенткою (ом)

групи _____

Протокол діагностики пізнавального процесу

Дата проведення психодіагностики _____

Опис психодіагностичного інструментарію (вказати назву, автора методик, вказати показники, які вимірює кожна методика, критерії оцінки, дати покликання на джерело, з якого запозичена кожна методика).

Бланк відповідей методики (заповнений)

Обробка результатів діагностики

Інтерпретація результатів

Висновки з проведеної психодіагностики

Рекомендації з розвитку пізнавального процесу (обов'язково вказати прийоми та способи розвитку, вітається опис розвивальних вправ)